

ENPOR INFOKIRI 1

Sissejuhatus: “ENPOR projekti meetmed tegelevad energiavaesusega üürisektoris”

ENPOR Project Policies Tackle Energy Poverty in Private Rented Homes

Ingl <https://nl-enpor.klimabuendnis.org/index.php?id=193>

Energiavaesus on kriitiline tegur, mida õiglase energiaülemineku korral arvesse võtta. Sellega tuleb tegeleda, kasutades vastavaid ja sobilikke meetmeid. ENPOR projekt töötab välja ja rakendab ellu [kümme meetet](#), et suurendada otsustajate suutlikkust mõista ja leevendada energiavaesusega seotud probleeme. ENPOR aitab rakendada neid põhimõtteid seitsmes projektis osalevas riigis, kohandades kümmet meetet vastavalt antud riigi vajadusele üürisektoris.

Valitud 10 meetet lähtuvad olulisest panusest energiavaesuse leevendamisele aastani 2030 ja nende tähtsusest riiklike kliima- ja energiakavade koostamisel. Need valitakse linnalise asukoha, juhtimiskorralduse, valdava rahastusviisi, peamise energiavarustuse viisi, elamufondi energiatõhususe ja poliitilise osaluse alusel. Meetmeid rakendatakse ja hinnatakse nii, et neid saab võrrelda ning

kasulikku infot saab kasutada üle terve Euroopa. Seda protsessi jälgib kohalik töögrupp. Gruppide kohustus on jälgida, et meetmeid tõhustatakse pidevalt nii, et need pakuksid lahendusi tegelikele probleemidele. Samuti tagavad grupid, et analüüs ja soovitused parandusteks põhinevad sektori vajadustel. Kohaliku töögrupi soovitusi järgides loodud meetmed koondatakse poliitikasoovituste dokumenti, mis võimaldab neid kasutada ka teistes piirkondades.

Kas sind huvitavad ENPOR projekti tegemised ja soovid osaleda projekti üritustel? Kas soovid rohkem osa saada kohaliku töögrupi tegemistest? Külasta meie kodulehte või võta ühendust Eesti esindajaga!

ARTIKLID

Credits: Photo by Enza Brunero via unsplash

Esimene aruanne Euroopa üürisektori energiavaesusest

First Report on Energy Poverty in the Private Rented Sector in Europe

Ingl <https://www.enpor.eu/first-report-on-energy-poverty-in-the-private-rented-sector-in-europe/>

Dr Stefan Bouzarovski ja Manon Burbidge (Manchesteri Ülikool) aruande põhjal suureneb Euroopa üürisektoris energiavaesus ja sellega seotud majanduslik ebakindlus. Nende aruanne ja analüüs on esimene teaduspublikatsioon, mis uurib energiavaesust üürisektoris.

Uuringu kohaselt on üürisektor mitmetel erinevatel põhjustel muutunud populaarsemaks ühiskondades, kus on tavaks olnud omada isiklikku kodu. Suur osa ühiskonnast jääb üürikorterisse kauemaks kui varasemalt. Aruandes tuuakse välja mitmed probleeme, mis mõjutavad Euroopa üürisektorit, antakse ka sektori tausta loov ajalooline ülevaade alates 1970-ndatest kuni tänaseni, rõhutades pööret kodu ostmiselt (või riiklikust elamispinnast) kodu üürimisele eraüürisektoris. Lisaks käsitletakse üürisektori erinevaid võimalusi, üürnik-üürileandja suhet ja tuuakse välja erinevaid analüüse finantseerimise ja dereguleerimise mõjudest üle terve Euroopa. Samuti uuritakse ebavõrdsust antud sektoris, keskendudes eriti just noorte ja õpilaste kogemustele.

Autorid leiavad, et madala sissetulekuga üürnikele muutub olukord antud sektoris aina halvemaks. Euroopas kulutab keskmiselt rohkem kui 1 inimene 10-st üle 40% oma sissetulekust majutuse peale, sh elektrienergiakandjad, üür ja muud kommunalteenused. Üürisektori majapidamistel on rohkem energiaostuga seotud probleeme kui tavapopulatsioonil.

Aruandes hinnatakse üürikorterite energiatõhususe suurendamist takistavaid ja soodustavaid tegureid. Autorite arvates ei ole energiatõhususe suurendamist takistavaks teguriks mitte ainult tehnoloogia ebaefektiivsus, vaid see hõlmab ka kompleksseid sotsiaalseid, majanduslike ja poliitilisi probleeme. Uuring teeb kokkuvõtte, milles näidatakse parimaid praktikaid, seadusi ja lahendusi, mis on kasutusel üle terve maailma, et suurendada energiatõhusust üürisektoris. Info võetakse kokku tervikliku raamistiku ja soovitusetega. Autorid on mures, et kasutatud uuringud on geograafiliselt ebaühtlaselt jaotunud, kajastades peamiselt Lääne-Euroopa kogemust ning rõhutatakse mitmeid võimalikke tegevusliine energiavaesuse vähendamiseks eraüürisektoris. Lõpetuseks tuuakse välja regulatoorseid, finantsilisi ja sotsiaalseid meetmeid, et näidata mitmeid võimalusi üürisektori energiavaesuse leevendamiseks. Rõhutatakse, et kindlasti peab tegevustesse kaasama erinevate sektorite huvirühmasid.

[Energiavaesus üürisektoris – ülevaade ja raamistik](#)

[Üürisektori poliitika ja meetmete analüüs](#)

LAUNCH EVENT
ZOOM, 11:00 CET 24th of February 2021

www.enpor.eu

**Actions to mitigate energy poverty
in the private rented sector**

**Marine Cornelis talks to
Prof. Stefan Bouzarovski and Manon Burbidge about
Energy Vulnerability in Private Rented Homes**

ENPOR-i esimene ekspertide vestlus – energiavaesus üürisektoris

Expert talk – Energy Poverty in the Private Rented sector

Ingl <https://www.enpor.eu/enpors-first-expert-talk-energy-poverty-in-the-private-rented-sector/>

ENPOR projekti esimene üritus toimus 24.veebruaril 2021, kui avaldati aruanne energiavaesusest üürisektoris, ühtlasi oli see üritus ka ENPOR projekti alguseks. See tähistab projekti mitmete tegevuste algust üle terve Euroopa, et uurida, kuidas vähendada energiavaesust üürisektoris. Esimese ürituse käigus arutles Marine Cornelis Dr.Stefan Bouzarovski ja Manon Burbidge-ga nende viimase raporti üle.

Marine Cornelis jätkab Dr Bouzarovski ja Ms Burbidge-ga vestlemist podcastis Energ’Ethic, mis on järelkuulatavad siit: <https://anchor.fm/energethic>

Õpitakse tegutsedes: mida õpetab meile Eesti renoveerimislaien energiavaesuse kohta?

Learning by Doing: What the Estonian retrofitting grant teaches us about energy vulnerability

Ingl <https://www.enpor.eu/learning-by-doing-what-the-estonian-retrofitting-grant-teaches-us-about-energy-vulnerability/>

Alustame küsimusega. Kuidas saame Eestis tõsta majade kvaliteeti, kui need on kiirelt vananevad kommunismijärgsel ajastul ehitatud ja riigi finantsvõimekus on alla Euroopa Liidu keskmist?

Peame arvestama sellega, et Eestis toodetakse suur osa energiat põlevkivist, millel on suur süsiniku jalajälg ning Eesti on Euroopa üks enim energiat tarbiva majandusega riik. Kas midagi veel? Jah, tuleks mainida ka odavate intressidega Euroopa laenu raha, mis on tulnud turule pärast 2008. aastat, kui alustati raha trükkimisega Brüsselis ja Frankfurdis. Nüüd, kui asjaolud on teada, saame tutvustada teemat: Eesti riiklik renoveerimislaen sai alguse 2010 aastal ja nüüd on käimas juba kolmas toetusperiood.

Kaudselt on see olnud riigi üks mõjuvõimsamaid vahendeid, mida kasutada Eestis energiavaesuse leevendamiseks. ENPOR projekti eesmärk Eestis on analüüsida, õppida ja parandada riiklikku renoveerimislaenu mõju energiavaesusele.

Eesti riiklik renoveerimislaen loodi 2010 aastal KredEx-i abil. See avati ajutise meetodina toetamaks renoveerimis sektorit, mis on Eestis täielikult erasektori käes. Esimese toetusperioodi ajal tõi projekt palju kasu ning seda pikendati 2014. aastal. 2019. aastal tehti mõningad muudatused ja seda pikendati ka teist korda. Esimese 10 aasta jooksul renoveeriti toetuse abil 1114 hoonet, mis vähendavad CO2 emissioone 140 000 tonni võrra. See on Euroopa Liidu tasandil heaks näiteks. Siiski on toetusel mõningad olulised puudused, millele tuleb tähelepanu pöörata, et see oleks hästi tasakaalustatud riiklik meede.

Puudused saab jagada kolme kategooriasse:

1. Finantsilised puudujäägid, nt suur sõltuvus hooneühistute finantsolukorrast.
2. Administratiivsed puudujäägid, nt stabiilsuse puudus.
3. Tehnilised puudujäägid, nt toetatakse ainult osalist renoveerimist.

Loodame, et neid puudujääke aitab vähendada renoveerimislaenus muudatuste tegemine.

Majade renoveerimine on kulukas ning see on väljakutse, kuidas säilitada elanike jaoks elamiskulude tasakaal enne ja pärast renoveerimist. Euroopa Liidu odavate majalaenu abil on leitud tasakaal. Mõningast eluaseme kulude suurenemist kompenseeritakse kvaliteetsemate siseruumide ja kõrgema mugavustasemega (muidugi suureneb ka kinnisvara väärtus). Sellegipoolest sõltub toetus suuresti (60%) hoone omanike finantsvõimekusest ja seda võimekust ei ole kõigil. Algselt oli investeerimislaen üles ehitatud nii, et mitmed pangad pakuvad odavaid majalaene, kuid sellel on oma nõrkused. Pankadel on laenu taotluse esitamiseks oma kriteeriumid ning see on takistuseks hoonetele, mis asuvad sellises piirkonnas, kus renoveerimisega ei suurene hoone kinnisvara väärtus. Laenu tingimusi ei suudeta täita, seega ei saa need omavalitsused taotleda riiklikku toetust ning seetõttu jäävad nende piirkondade majad renoveerimata. See suurendab regionaalset elamistingimuste ebavõrdsust ja energiavaesust veelgi.

Need alaarenenud piirkonnad on energiapöörde kõrvalmõju, mida Euroopa energiapoliitika proovib vältida. Samuti on see vastuolus võrdse ülemineku arusaamaga, mida tõstetakse esile Euroopa Rohekokkuleppes ja selle Puhta planeedi visioonis COM(2018)773: „Eesmärgiks on tagada sotsiaalselt

võrdne üleminek – maha ei jäeta ühtegi Euroopa Liidu kodanikku ega piirkonda – ja suurendada EL-i majanduslikku ja tööstuslikku konkurentsivõimet maailma turul. See peaks tagama kvaliteetsed töökohad ja jätkusuutliku arengu Euroopas aidates samal ajal kaasa ka teiste keskkonnaprobleemidega, nt õhukvaliteet ja bioloogilise mitmekesisuse kadumine.“

Toetuses muutuste tegemine regionaalse ebavõrdsuse vähendamiseks võiks luua olukorra, kus energiapööre on Eestis kõigi jaoks võrdne.

Alates 2019. aastast on renoveerimislaenus tehtud muutusi, et arvestada kinnisvaraturu hindade erinevustega piirkonniti. Loodetavasti on järgmiste aastatega näha, et muutused on olnud edukad. Lähitulevikus renoveeritakse Euroopas aina rohkem maju, seega võib Eesti renoveerimislaenu meede saada rahvusvaheliseks edulooks, kuidas renoveerimisprotsessis loodi tasakaal kulude ja investeeringu vahel ning see aitas omakorda luua tasakaalu erinevate osapoolte huvide vahel. ENPOR projekti abiga saab toetuses muutusi teha, et see kaasaks ka majanduslikult vähekindlaid kodanikke, olles hea praktiline näide taoliste meetmete osas.

KOGUKONNA UUDISED

Loome koos kogukonna!

Energiavaesus eraüürisektoris on ainult osa energiahaavast Euroopas. Selles infokirjas tutvustatakse ka sõsarprojekte. Koos oleme me tugevamad!

Energiaühistute toetusmeede energiaostuvaestele kodanikele

Heads up for Powerpoor“ „Support schemes for energy poor citizens via energy cooperatives

Ingl <https://www.enpor.eu/heads-up-for-powerpoor/>

POWERPOOR-i eesmärgiks on energiaostuvaestele kodanikele toetusmeetmete loomine ja alternatiivsete toetusmeetmete (nt energiakogukondade ja -ühistute loomine, ühisrahastus) kasutamise julgustamine. POWERPOOR soodustab kogemuste ja teadmiste jagamist, taastuenergia seadmete paigaldamist ja kodanike kaasatust projektidesse.

Pilootprojekte juhib ekspertide grupp ja neid arendatakse ja katsetatakse üle terve Euroopa kaheksas riigis: Bulgaarias, Horvaatias, Eestis, Kreekas, Ungaris, Lätis, Portugalis ja Hispaanias. Ekspertid aitavad energiaostuvaestel majapidamistel osaleda kogukonnaenergeetika projektides ning kavandada ja

rakendada energiatõhusust suurendavaid projekte. Energiaostuvaeste kodanikeni jõutakse läbi erinevate planeeritud tegevuste, nt infopäevad, kohalikud energiavaesusega tegelevad organisatsioonid.

Saadavate kogemuste ja õpitu põhjal luuakse EL soovitusel ja kaheksa riiklikku roadmapi, et ka teised riigid saaks projektist õppida.

Rohkem projektist:

- Koduleht: <https://www.powerpoor.eu/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/PowerpoorEU/>
- Twitter: https://twitter.com/POWERPOOR_EU
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/68650594/admin/>

Kogukonna poolt kohandatud tegevused energiavaesuse vähendamiseks

Community tailored actions for energy poverty mitigation

Ingl <https://www.enpor.eu/heads-up-for-comact/>

Uue H2020 projekti ComAct (Community Tailored Actions for Energy Poverty Mitigation) eesmärk on suurendada koduomanike ühingute sõnaõigust, luua ja kasutusse võtta finantsvahendid madala sissetulekuga perede jaoks ja optimeerida tehnilisi lahendusi nii, et need pakuvad parimat hinnakasulikkuse suhet.

Projekti katsetatakse viies pilootriigis (Ungari, Bulgaaria, Makedoonia, Leedu ja Ukraina), mis tagavad mitmekülgse valiku Kesk- ja Ida-Euroopa ning Sõltumatute riikide Ühenduse riikide seast.

Külasta meie kodulehte: <https://comact-project.eu/>

Jälgi meid [Facebookis](#) ja [Twitteris](#)

Võideldes energiavaesusega pandeemia ajal – mida saime teada STEP projektist

Fighting energy poverty during a pandemic – findings from the STEP project

Ingl <https://www.enpor.eu/fighting-energy-poverty-during-a-pandemic-findings-from-the-step-project/>

COVID-19 pandeemia on toonud mitmeid muutusi, kuid üks, mis ei ole muutunud, on energiavaesus. Energiavaesus on rohkem levinud probleem, kui võiks arvata. Kütmine ja jahutamine on meie jaoks tavalised vajadused, kuid paljude eurooplaste jaoks on see probleem. Üks kümnest inimesest Euroopas on energiavaesuses. Kuna see probleem on väga laialt levinud, loodi [BEUC](#)-i poolt projekt STEP (Solutions to Tackle Energy Poverty) H2020 raames. Projekt ühendab tarbijaorganisatsioonid Euroopa riikidest, kus energiavaesus on suur probleem, et leida lahendusi probleemi lahendamiseks.

Enne COVID-19 konsulteerisid partnerid energiavaesuses olevate tarbijatega vahetult ja individuaalselt, et jagada nendega lihtsaid energiatõhusaid nippe elektriarvete vähendamiseks. Konsultatsioonidest sai nõu eri valdkondades, nt kuidas parandada lekkivaid kraane või kuidas juurutada energiatõhusat käitumist. Karantiin muutis vahetud konsultatsioonid võimatuks samal ajal, kui suurenes vajadus energiaalaste konsultatsioonide järele. Paljud kaotasid oma töökoha või pidid üle elama palgakärpeid. Enamus inimesi on või oli piirangute tõttu lukustatud oma kodudesse ning see suurendab koduseid elektrienergia kulusid.

Piirangute tõttu rohkem kodus olemine võib olukorra veel hullemaks teha. Summaarne energiatarbimine on langenud, kuna suured ettevõtted on suletud, kuid kodumajapidamiste tarbimine on tõusnud ning seetõttu on paljud kodanikud oma elektrienergia arvet nähes šokeeritud. Hinnavõrdlusportaali uSwitch hinnangul suurenes UK elaniku arve 17,94 € võrra kuus. Portugali elanike arved suurenesid 25€ võrra kuus.

STEP projekti partnerid võtsid pandeemia tõttu uue väljakutse vastu ja kohanesid uue situatsiooniga. Loodi uus viis, kuidas kodanikke nõustada. Oma teenust tutvustatakse läbi sotsiaalmeedia ja kaugkaasamise. Projektil on e-loengud eesliinitöötajatele ja klientidele ning korraldatakse energeetikateemalisi veebinare. Lisaks oleme viinud peaaegu kõik vahetud konsultatsioonid veebi.

UK kodanike nõuandla lõi [treeningmoodulid](#) nii energiavaesuses olevate inimeste nõustajatele kui ka tarbijatele. Eesliinitöötajatele loodi kursus, et nad saaks toetada vähekindlustatud inimesi, kellega nad puutuvad kokku igapäevatoös. See loob neile võimaluse aidata patsientidel kodus energiat säästa. Tarbijatele on kursus energia ja raha säästmisest.

Portugalis hakkas tarbijate grupp DECO looma treeningmoodulit nõustajatele. Moodulid on varsti leitavad ka Kreekas, Poolas, Tšehhis, Slovakkias, Bulgaarias, Leedus ja Lätis. Registreeri end [siin](#), et saada STEP infokirja kaudu uudiseid.

STEP projekt võib küll varsti läbi saada, kuid võitlus energiavaesuse vastu jätkub. Pandeemia lõppu veel ei paista ning Euroopas on talv, seega pani STEP ka Youtube videoseeria praktilistest energiasäästu nipidest ning energiatõhususest (see tõlgitakse varsti kõikide partnerite rahvuskeelde), et aidata energiavaesuses olevatel tarbijatel näha valgust tunneli lõpus.

Loe lisaks projekti kohta: www.stepenergy.eu/

EmpowerMed – Vahemeremaade naised ja tervis energiavaesuses

EmpowerMed – women and health in the Light of Energy Poverty in the Mediterranean

Ingl <https://www.enpor.eu/empowermed-women-and-health-in-the-light-of-energy-poverty-in-the-mediterranean/>

Vahemeremaade rannikualadel on energiavaesusel oma kindlad selle piirkonnaga seotud probleemid. Suur osa elanikest on vähekindlustatud pered, kuid suveperioodil vajab piirkond kindlasti jahutust. Seega vajab Vahemerepiirkond lisaks küttele ka teistsuguseid energiateenuseid eriti suvel, et elanikel oleks mugav ka sel aastaajal. Jahutussüsteemi olemasolu suveperioodil muutub aina olulisemaks, kuna aina tihedamini esineb kuumalaineid, mis muutuvad järjest tugevamaks. Piirkonnas ei ole ka piisavalt sisseehitatud keskküttesüsteeme ja elektripõhist küttesüsteemi, mis on tavaliselt ka kallimad. Majadel puudub või on minimaalne isolatsioon.

Majutuse hinda tõstab see, et rannikuäärsed linnapiirkonnad on turistide lemmikpaigad ning seetõttu konkureerivad kohalikud ja turistid majutuse nimel. See raskendab endale sobiva eluaseme leidmist madala sissetulekuga perede jaoks. Lisaks töötavad selle piirkonna inimesed ebakindlatel ja madala sissetulekuga töökohtadel, nt turism, sadamad.

Selle probleemiga tegelemiseks soovib EmpowerMed (Vahemeremaade naiste julgustamine, et nad julgeks võidelda energiavaesusega) aidata kaasa energiavaesuse vähendamisele ja inimeste tervise parandamisele, keskendudes naistele, kes on energiavaesuses. Projekti käigus luuakse mitmeid praktilisi lahendusi, keskendudes spetsiaalselt üle 4 200 majapidamisele, mis on energiavaesuses. Praktilised lahendused tegelevad mitmete probleemide lahendamisega, nt kuidas hallata oma

energiatarbimist ja kuidas saavad antud piirkonna majad vajalikku energiat. Projekt hindab ka energiavaesust vähendavate praktiliste lahenduste mõju ja efektiivsust, et koostada kohalik, riiklik ja EL-i strateegia koos soovitustega. Neid strateegiaid jagatakse nii kohalikul, riiklikul kui ka EL-i tasandil, et lahendada energiavaesusega seotud probleeme.

Naised ja nende majapidamised on ebaproportsionaalselt rohkem mõjutatud energiavaesusest ning seetõttu on naiste osalus vajalik, et lahendada energiavaesusega seotud probleeme. Naised kipuvad rohkem kodust töötama ja seetõttu puutuvad nad rohkem kokku energiavaesuse ja selle tagajärgedega. Üldiselt on rohkem naisi kui mehi vaesuse piiril ja sotsiaalselt tõrjutud. Samuti on naised füsioloogiliste erisuste tõttu rohkem kuuma ja külma tundlikud.

Naised on energiavaesusest rohkem ohustatud ka muude tegurite tõttu, nt sooline palgalõhe (2017 aastal oli meestel naistest 16% kõrgem palk), vähem aega palgatööks (mehed töötavad suurema töenäosusega täistööajaga, naisi palgatakse madalama töötasuga töid tegema ja neid edutatakse väiksema töenäosusega) ja üksikemasid on rohkem kui üksikisaseid (peaaegu 85% üksikvanematest on naised). Sellegipoolest on naised suutelised energiavaesusega võitlema. Soorollidega seotud müütide kohaselt on naised haavatavad ja abitud, kuigi tänapäeval need arvamused on muutumas.

Sellepärast soovib EmpowerMed oma sõnumiga jõuda justnimelt naisteni.

Projekt keskendub ka tervisele, kuna uuringutes on leitud, et energiavaesusel on suur mõju ka inimese tervisele.

Terviseprobleemid, mida seostatakse energiavaesusega on ärevus, stress ja depressioon, kuid ka füüsiline haigestumine ning suurem suremus. Täpsemalt on ebasobiva kliimaga (külmem sisetemperatuur) majas elamist seostatud hingamisteede probleemide, vereringehäirete, külmetuse, gripi, artriidi ja reumaga.

Majanduslikud ja sotsiaalsed probleemid (arved ja võlad, mida ei suudeta tasuda, valik toidu ja sooja toa vahel, sotsiaalne isolatsioon, madal enesehinnang, stress), millega energiavaesuses olevad inimesed kokku puutuvad, viivad vaimse tervise probleemideni. Selle kohta on vähe tõendeid, kuid arvatakse, et ebakindlus kodu ja kodu kütmise osas mõjutab vaimset tervist tugevalt. Barcelonas viidi läbi uuring 100 inimese seas, kellel on oht, et neid võidakse kodust välja tõsta ja/või nende kommunaalteenused katkestatakse. Uuringus leiti, et 70% meestest ja 83% naistest oli probleeme vaimse tervisega. Need tulemused on kuni neli korda kõrgemad kui tavapopulatsiooni tulemused.

Hetkel teatakse üsna vähe energiavaesuses elavate inimeste tervisest. Väga vähe on näiteid, kus meditsiinitöötajaid on kaasatud selleks, et vähendada energiavaesust. Praeguseks on teada, et koostööd peavad tegema energiasektoris töötavad inimesed ja sotsiaaltöötajad ning nendele lisaks ka meditsiinitöötajad.

Leo meie projektist rohkem: <https://www.empowermed.eu/>

PARTNERITE UUDISED JA ÜRITUSED

Sotsiaalsete rendipindade agentuuridel on oluline roll üürisektori energiavaesuse vähendamises

Social Rental Agencies can play an essential role in tackling energy poverty in the PRS

Ingl <https://www.enpor.eu/social-rental-agencies-can-play-an-essential-role-in-tackling-energy-poverty-in-the-prs/>

Paljudes Euroopa riikides kasvab vajadus sotsiaalmajade järgi. Üheks sotsiaalmajade alternatiiviks võiks olla üürisektor, kus pakkuda taskukohast majutust ja vähendada energiavaesust sotsiaalsete rendipindade agentuuri kaudu.

Sotsiaalsete rendipindade agentuur (Social Rental Agencies) on mittetulundusühing, mille eesmärk on kindlustada majutuslahendusi madala sissetulekuga peredele ja kodututele. Agentuur on peamine vahendaja kinnisvara omaniku ja kodu otsija vahel ning pakub praeguses majutuskriisis struktuurseid lahendusi.

Agentuuri tööpõhimõte on leida kinnisvaraomanikud, kes on nõus üürima oma kinnisvara madalama hinnaga nendele peredele, kes on majanduslikes raskustes. Need pered on varem sotsiaalsete rendipindade agentuuri kaudu välja valitud. Vastutasuks pakuvad agentuurid kinnisvaraomanikele garantiisid, nt üürilepingud ja kinnisvara korrashoiu lepingud. Osapoolte vahel võib siduda ka renoveerimise või maksusoodustuste lepinguid.

Agentuurid valivad välja üürnikud ning osalevad kogu protsessi juures justkui käendajatena. Samuti on neil võimalus alandada üürihindu koduotsija jaoks, kuna kinnisvaraomaniku sissetulek on pikaajaliselt kindlustatud. See suurendab korterite arvu ja kvaliteeti, mis on kättesaadavad majanduslikult vähekindlustatud peredele.

Lisaks eeltoodud kasule on agentuurid ka eeskujuks, sest nad arvestavad nii sellega, et üürnikel oleks taskukohane üür kui ka kinnisvaraomanikega, kellel on antud lahenduses väga suur roll. Agentuur tagab kõikidele osapooltele kiire, turvalise ja efektiivse meetodi. Antud holistiline lähenemine võib viia isegi hoonete renoveerimiseni ja stabiliseerida turgu, sest kokku tuuakse kaks osapoolt: üürnikud ja kinnisvaraomanikud.

Sellegipoolest peab meeles pidama, et ka sotsiaalsete rendipindade agentuuridel on raskusi, nt kinnisvaraomanike otsimise, üürnike taotluste läbitöötamise ja üürnike väljavalimisega. Siinkohal võiks appi tulla poliitikud, kes saaks soodustada seda protsessi, kuna sotsiaalsete rendipindade agentuurid on heaks näiteks, kuidas vahendada üürimise protsessi. Selleks, et agentuur saaks ennast tõestada efektiivse lahendusena, on vaja investeringuid ja regulatsioone.

ENGAGER uudised

ENGAGER-i Energia Õiguste Foorum “Kas õigus energiale lõpetaks energiavaesuse?” toimub 15-19 märtsil. Iga nädalapäeva pärastlõunal toimuvad kindlale teemale keskenduvad loengud.

ENGAGER-i teine ettevalmistuskool “[Uuenduslike energiavaesuse mõõdikute normaliseerimine ja laiendamine](#)” toimub üle terve Euroopa viies kohas (lisaks ka veebis) 26-30 aprill. Kandideerima oodatakse nii noori teadlasi, kodanikuühiskonna nimel töötajaid kui ka praktikuid. Valitud osalejad saavad stipendiumi, et katta sõidu- ja majutuskulud. Loodetavasti tuleb üritus sama tore nagu 2019. aasta [Barcelona ENGAGER training school](#).

ENGAGER-i õigus energiale tööriistakomplekt – see on dokument, mis otsib vastust küsimustele: Milline on õigus energiale? Miks on vaja õigust energiale? Kellel on õigus energiale? Kuidas seda praktiliselt rakendada? Kui tunned huvi, et liituda töögrupiga, võtke ühendust: [anamari.majdandzic \(at\) door.hr](mailto:anamari.majdandzic@door.hr)

[ENGAGER võrgustik](#) on EL rahastatud COST Action, mille eesmärk on edendada koostööd energiavaesusega seonduvate uuringute ja praktika vahel aastatel 2017-2022. Korraldatakse temaatilisi/kohalikke üritusi ja õppeprogramme, pakutakse tasustatud külalisteadurite programme, rahastatakse publikatsioone, mis on lugejatele tasuta ja rohkemgi veel.

Loe rohkem: <http://www.engager-energy.net/>

Itaalia energiatõhusus ja finantseerimine

Italian Financial Schemes and Energy Efficiency

Ingl <https://www.enpor.eu/enea-supports-energy-vulnerable-citizens-to-get-superbonus/>

Itaaliat on viimasel kümnendil mitu korda raputanud laastavad maavärinad ja seismiline aktiivsus. Uus portaal ENEA (Italian National Agency for New Technologies, Energy and Sustainable Economic Development) loodi Itaalia elanike kodude renoveerimiseks, et suurendada nende energiatõhusust ja et need peaks välistele mõjudele paremini vastu. Lisaks renoveeritakse maju, et aidata energiavaesuses olevaid kodanikke. See lehekülg aitab vähekindlustatud kodanikel koostada ja esitada uue maksusoodustuse SUPRBONUS 110% saamiseks avaldusi ja dokumente.

SUPERBONUS 110% on kulude maksusoodustus, mis loodi selleks, et parandada majade energiatõhusust ja vähendada riske, mis seostuvad seismilise aktiivsusega. Selleks, et saada maksuvabastust peavad kulutused olema tehtud vahemikus 01.juuli 2020 kuni 31.detsember 2021 ja renoveerimise käigus peab maja energiaklass paranema vähemalt kahe klassi võrra. ENEA portaal on platvorm, kus saab koostada ja esitada kõik vajalikud avaldused, mis on vajalikud renoveerimise algusest kuni lõpuni. Lisaks sellele on ENEA platvormil kodanikele kõik vajalikud tehnilised juhendid ja vajalik informatsioon, et saada Superboonust.

Superboonuse saamise kriteeriumid:

- Soojusisolatsioon vähemalt 25% hoone välisel pinnal;
- kütte- või kliimaseadmete ja boilerite välja vahetamine;
- tehakse muutused, mis muudavad maja turvalisemaks/vastupidavamaks maavärinatele.

Superboonus on kättesaadav energiaostuvaestele majapidamistele, sest:

- Superboonuse maksukrediit tagastatakse korra aastas viie aasta jooksul.
- Seda saavad taotleda üürnikud (kui omanik on andnud nõusoleku, et üürnik teostab tööd).
- Superboonust küsivatel maksumaksjatel on võimalus küsida allahindlust tarnija arvelt (kuni 100 %) või kanda maksu osa üle kolmandatele osapooltele sh krediitkeskused ja finantsnõustajad.
- Superboonust saavad taotleda ka need, kes ei maksa oma madala sissetuleku tõttu makse.

ENEA kohaselt on Superboonus suurepärane võimalus hoonete renoveerimise soodustamiseks, paremate elamistingimuste loomiseks ja teadlikumaks energiakasutamiseks. Tänu Superboonusele on inimestel võimalus oma elektriarveid vähendada, parandada elamistingimusi, oma tervist ja energiakindlust. ENEA loodab, et see platvorm aitab täita 2030 aasta energiasäästmise eesmärgi ja aitab kaasa riigi energiapöördele.

NEWS AND RESOURCES AROUND EUROPE

Euroopas seisab energiavaesusega silmitsi 30 miljonit inimest: EL vajab strateegiat, kuidas seda peatada – poliitikadokument

30 million people face energy poverty in Europe: The EU needs a political strategy to end this – Policy paper

Ingl <https://www.enpor.eu/30-million-people-face-energy-poverty-in-europe-the-eu-needs-a-political-strategy-to-end-this-policy-paper/>

Poliitikadokument soovib Euroopa Liidul ja selle liikmesriikidel lähtuda poliitilisest strateegiast, mille eesmärk on aidata kõiki energiavaesuses olevaid inimesi ning see peaks olema ka Rohelise kokkuleppe võtmemärksõnaks.

Esmalt tuleb aidata energiavaesuses olevaid perekondasid. EL otsused peavad näitama, et Euroopa Roheline Kokkulepe ja Euroopa Sotsiaalõiguste sammas on samuti loodud selleks, et eurooplaste elukvaliteeti parandada, eelkõige peaks aitama peresid, kellel ei ole finantsilist võimekust oma kodu kütta.

Tegelema peab energiavaesuse kõikide külgedega: kodu jahutamisega seotud probleemidega, tagada kõigile juurdepääs transporditeenustele.

Loe artiklit siit: https://www.institutdelors.eu/wp-content/uploads/2021/02/PP259_210202_Precarite-energetique_Magdalinski_EN-1.pdf

Infograafika energiavaesusega võitlemisest. Autor Jacques Delors Energy Centre: https://www.institutdelors.eu/wp-content/uploads/2021/01/IJD_Info_Prec_Ener_A4_EN-1.pdf

Uurimustöö kohtub poliitikaga: Energiavaesuse pehmendamine Euroopas: Uurimustöö ja poliitikakava

Research meets policy: Confronting Energy Poverty in Europe: A Research and Policy Agenda

Ingl <https://www.enpor.eu/research-meets-policy-confronting-energy-poverty-in-europe-a-research-and-policy-agenda/>

See uurimustöö analüüsib olemasolevat poliitikat, mis käsitleb Energiavaesust Euroopa Liidu liikmesriikides parlamenditasemel.

Euroopa Liidu tasandil viimati avaldatud energiaostus vaesusega seotud poliitikad sisaldavad „Puhas energia kõigile eurooplastele“ paketi sätteid nagu ka Euroopa Energiavaesuse Vaatluskeskuse tulemusi. Nendes vaadeldakse selles vallas hiljuti avaldatud laialdasi teaduslikke töid, samuti Euroopa Liidus välja töötatud arvukaid strateegiaid ja meetmeid Energiavaesuse vastu võitlemiseks. Need hõlmavad ka peamisi leevendamismeetodeid, mis on kasutusele võtnud Euroopa ja riiklike institutsioonide poolt.

Töö autorid töötavad välja raamistiku hiljuti vastuvõetud riiklike energia- ja kliimakavade jaotamise ja menetlusõiguse sätete hindamiseks, mis näitavad asjaomaste institutsioonide võimu, võimekust ja otsustusvõimet võidelda Energiavaesuse põhjuste ja tagajärgedega. Autorid pakuvad ka uurimis- ja poliitikakava tulevasteks meetmeteks, tuues välja rea teaduslikke ja otsustusprobleeme Euroopas ja globaalselt.

Loe rohkem siit: <https://www.mdpi.com/1996-1073/14/4/858/htm>

Energiavaesuse allikad

Energy Poverty Resources

ingl <https://www.enpor.eu/energy-poverty-resources/>

[EU Energy Poverty Observatory \(EPOV\)](#) teine faas on valmimisel. Senikaua leiate lugemist siit:

1. Meetmed energiavaesusega võitlemiseks: <https://www.energypoverty.eu/policies-measures>
2. Euroopa linnapeade pakti meetmed energiavaesusega võitlemiseks: <https://www.eumayors.eu/support/energy-poverty.html>

3. ELi Õiglase ülemineku platvorm: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/just-transition-mechanism/just-transition-platform_en

EPOV on Euroopa Komisjoni algatus aitamaks ELi liikmesriikidel võidelda energiavaesusega. Selle eesmärgiks on soodustada heade praktiliste näidete järelvalvet ja teadmiste jagamist.

Prantsusmaa: 3,5 miljonit inimest seisab silmitsi raskustega maksta oma elektriarveid

France: 3,5 million people facing problems to pay their energy bills

ingl <https://www.enpor.eu/france-35-million-people-facing-problems-to-pay-their-energy-bills/>

Prantsusmaa riiklik energiavaesuse järelvalveorganisatsioon (The French National Energy Poverty Observatory – ONPE) avaldas, et 2019 aastal oli Prantsusmaal 3,5 miljonit majapidamist energiavaesuses ning neil oli raskusi oma elektriarvete maksmisega.

Alates oma asutamisaastast 2011 aastal on ONPE koos oma 29 partneriga püüdnud selgitada, kui suur on probleem tegelikult, kindlustada olemasolevate toetussüsteemide järelvalve ja hindamine, raporteerida majapidamiste raskusi ja leida tegevusi, millega võidelda efektiivselt energiavaesusega.

Hetkel toetub ONPE kahele indikaatorile, mis arvutati uute tööriistadega: majanduslik indikaator, mis põhineb energiakasutusel ja indikaator, mis põhineb sellele, kas inimesed tunnevad, et neil on kodus külm olla.

Pressiteade (Prantsuse keeles): <https://presse.ademe.fr/2021/01/onpe-au-moins-35-millions-de-menages-en-situation-de-precarite-energetique-en-2019.html>

Kokkuvõtlik ülevaade Oxfordi Ülikooli taastuvenergia integreerimise programmist

Synthesis Report from the Oxford University Programme on Integrating Renewable Energy

ingl <https://www.enpor.eu/synthesis-report-from-the-oxford-university-programme-on-integrating-renewable-energy/>

Oxfordi Ülikooli 5-aastase taastuvenergia integreerimise programmi tähtsaimad järeldused on välja toodud kokkuvõtlikus ülevaatedokumendis.

Programmi käigus uuriti taastuenergiasüsteemide integreerimisega seotud väljakutseid ja takistusi ning tehti kindlaks, millised on potentsiaalsed lahendused tehnilistes, sotsiaalsetes, majanduslikes ja järelvalveküsimustes. Kokkuvõtlikus dokumendis on ülevaade mahukast programmist, tutvustades tehtud uurimistööd ning jagatakse ka, kust leida rohkem allikaid ja infot.

Kokkuvõtlik ülevaade tõstab esile, et:

- Päikese- ja tuuleenergia on kõige odavamad elektrienergia tootmisviisid ja on koos salvestamistehnoloogia ja paindlikkusega üheks võtmeteguriks madala süsinikuheitmega energiasüsteemi loomisel
- Nende kasutuselevõtt sõltub sellest, kui mitmekülgne on elektrivõrgu too
- Nende kasutus oleneb oluliselt elektrivõrgu vanusest
- Kõik lahendused kaasavad segu paindlikust tootmisest, paindlikust tarbimisest, ühendusest ja salvestamisest
- Kindlasti on vaja teha muutuseid energiaturul, regulatsioonides ja valitsemises, et kiirendada süsinikusõltuvusest loobumist ja saavutada aastaks 2050 nullemissioon
- Energiasüsteemi muutus vajab vaadet kogu süsteemile koos multidistsiplinaarsete lahendustega saavutamaks suurim tulem.

Taastuenergiaga põhineva ja madala süsinikuheitega tuleviku poole liikumine on erakordselt suur samm, aga see on teadlik valik kogu maailmas kliimamuutustega tegelemiseks.

Mitte kunagi varem ei ole olnud energiapöörde kujundamisel nii suur roll kodanikel, ettevõtetel ja valitsusel.

Dokumendi leiad siit: https://drive.google.com/file/d/1kcFWOZDFxG4Umj_cflaqy9w7vYzO3DC3/view